

SPRAWOZDANIE

IDENTYFIKACJA I MODELOWANIE STATYSTYCZNE

Modelowanie i identyfikacja

Marcin Bober, 249426

_____
_____
_____

Prowadzący:
Mgr inż. Maciej Filiński

17 marca 2022

Spis treści

1	Generator liczb pseudolosowych	2
1.1	Opis	2
1.2	Wpływ wartości początkowej X na własności generatora	2
1.3	Wpływ parametru Z na własności generatora	4
1.4	Okres generatora dla wybranych wartości Z	6
1.5	Podobieństwo histogramu ciągu wygenerowanych liczb, a gęstość rozkładu jednostajnego	6
2	Generator dany równaniem	7
2.1	Opis	7
2.2	Zależność od współczynnika m	7
2.3	Zależność od współczynnika k	8
3	Metoda odwracania dystrybuanty	10
3.1	Opis	10
3.2	Rozkład numer 1	10
3.3	Rozkład numer 2	11
3.4	Rozkład wykładniczy	11
3.5	Rozkład Laplace'a	12
4	Podsumowanie	13

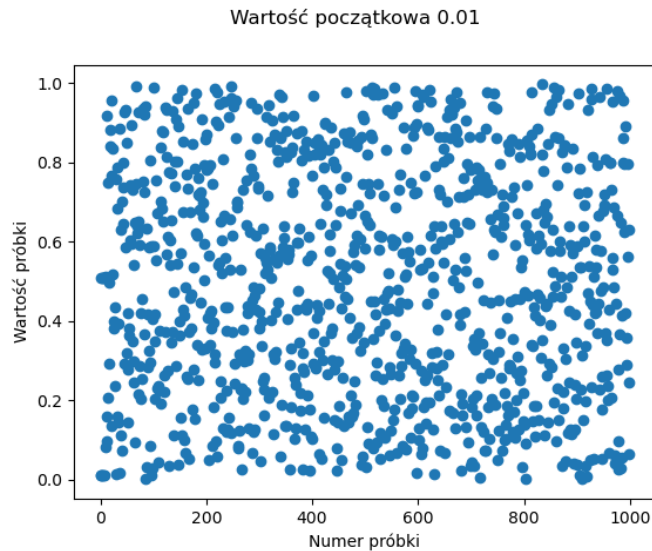
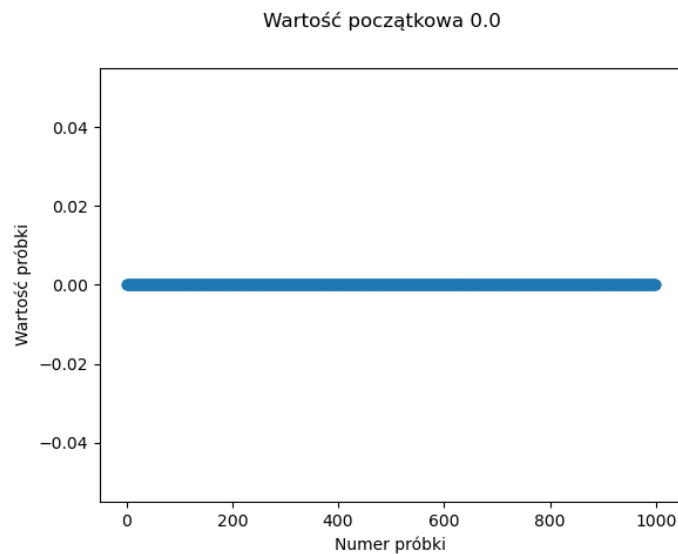
1 Generator liczb pseudolosowych

1.1 Opis

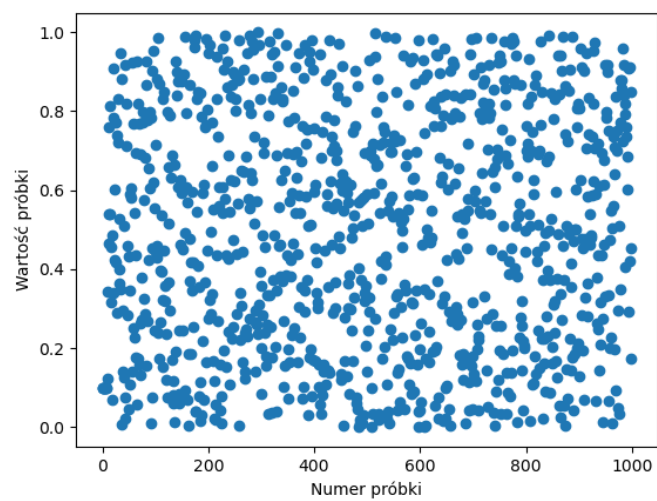
Zadanie polega na implementacji generatora liczb pseudolosowych z rozkładu jednostajnego oraz analizie wyników uzyskanych z jego udziałem. Generator oparty jest na przekształceniu piłokształtnym o równaniu $X_{n+1} = X_n \cdot z - [X_n \cdot z]$

1.2 Wpływ wartości początkowej X na własności generatora

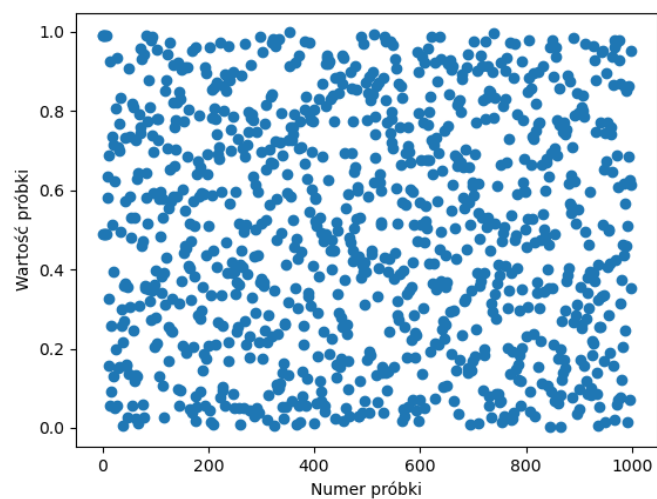
Wartość Z ustawiona została na wartość 51. Wykorzystano 1000 próbek.

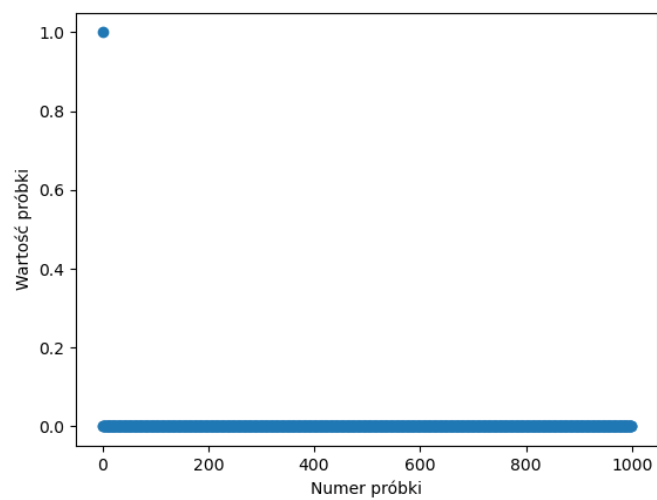
Wartość początkowa 0.1

Wartość początkowa 0.99

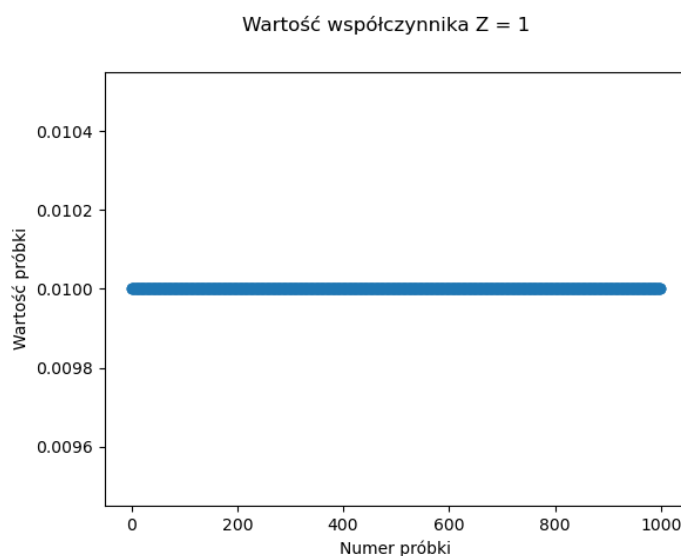
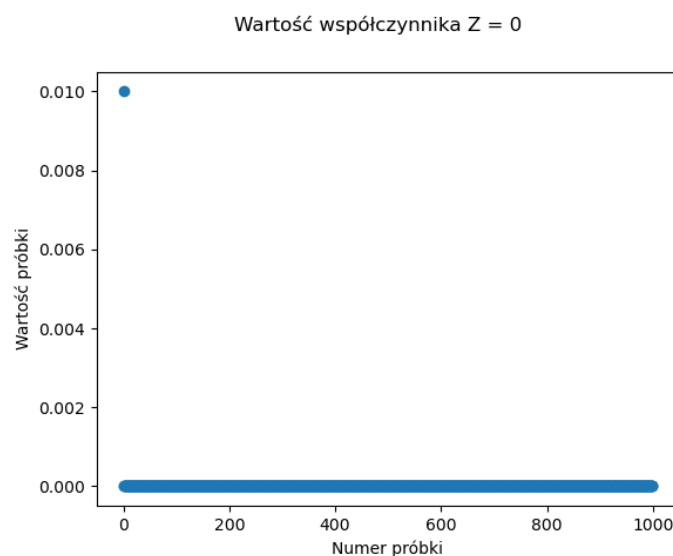
Wartość początkowa 1.0

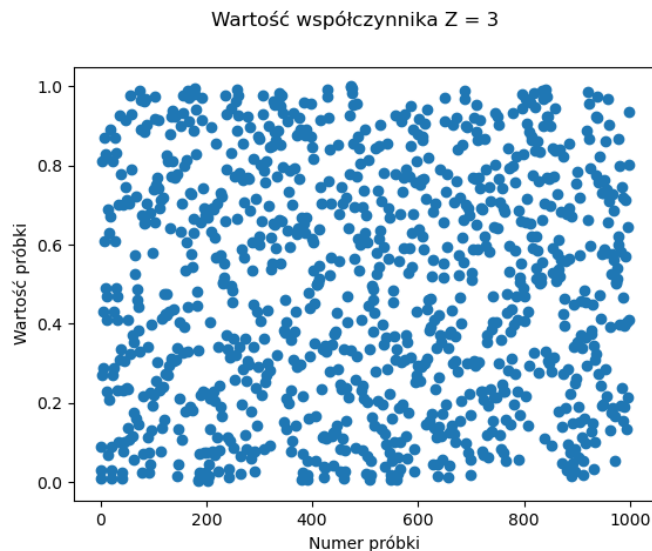
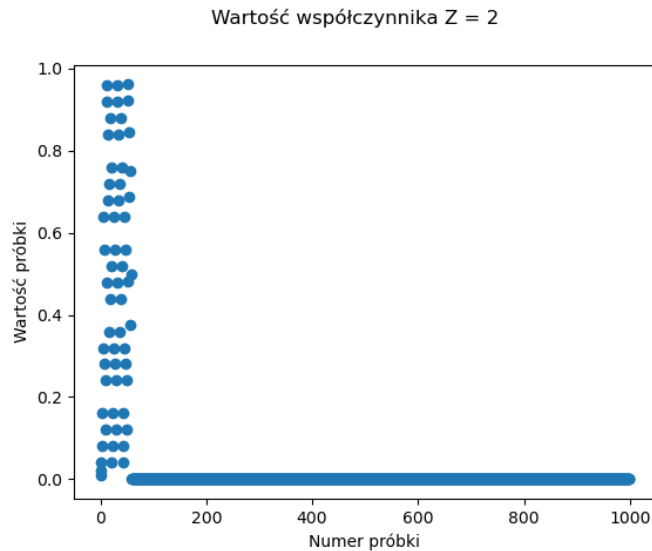

- Ustawienie wartości początkowej równej zero powoduje że wszystkie wygenerowane próbki są zerowe. (Patrz wykres 1.2) Dzieje się tak ponieważ algorytm opiera się o obliczenie iloczynu liczb, których jednym ze składników jest zero.
- Wybór liczby całkowitej spowoduje że pierwsza próbka jest równa tej wartości, a wszystkie kolejne są zerowe (Patrz wykres 1.2). Wynika to z faktu że obliczana jest reszta z dzielenia wartości przez jeden, która w taki wypadku zawsze równa jest zero.
- Zalecanym zakresem wyboru wartości początkowej jest przedział zawierający liczby większe od zera, z pominięciem liczb całkowitych.

1.3 Wpływ parametru Z na własności generatora

Wartość X_0 ustawiona została na wartość 0,01. Wykorzystano 1000 próbek.

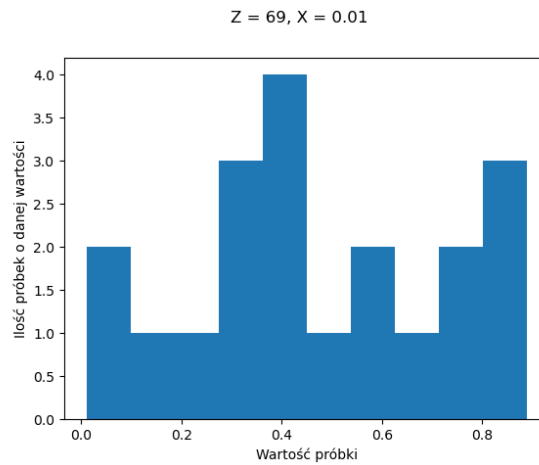
- Dla zerowego współczynnika Z pierwsza próbka uzyskuje wartość początkową, a kolejne są zerami. Wynika to z mnożenia tych wyników przez współczynnik Z czyli zero.
- Gdy wartość Z jest równa jedności, wszystkie otrzymane wyniki są identyczne z wartością startową.
- W przypadku wykorzystania liczb parzystych, uzyskiwane wyniki szybko trafiają na wartość zero, która powoduje zatrzymanie generowania kolejnych wartości losowych.
- Najlepsze wyniki otrzymywane są dla współczynnika Z będącego dużą liczbą pierwszą.

X_0	Z	okres generatora
0,1	1	1
0,1	2	4
0,1	3	4
0,1	4	2
0,1	5	1
0,1	6	1
0,1	7	4
0,1	8	4

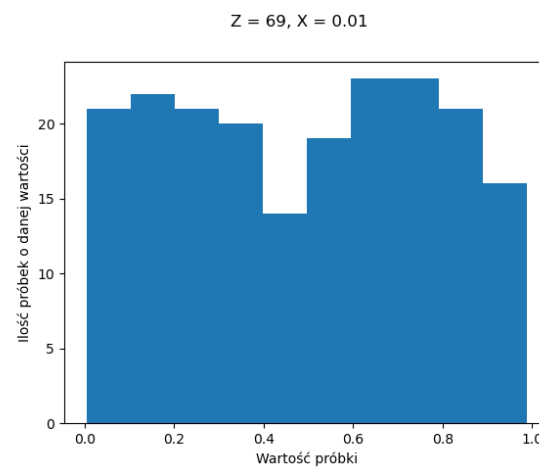
Tabela 1: Okres generatora w zależności od wartości Z

1.4 Okres generatora dla wybranych wartości Z

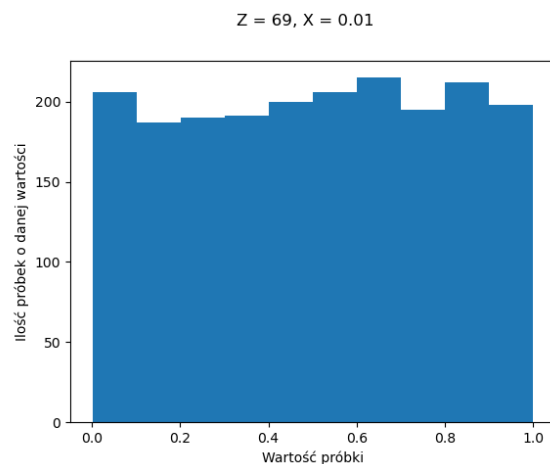
1.5 Podobieństwo histogramu ciągu wygenerowanych liczb, a gęstość rozkładu jednostajnego

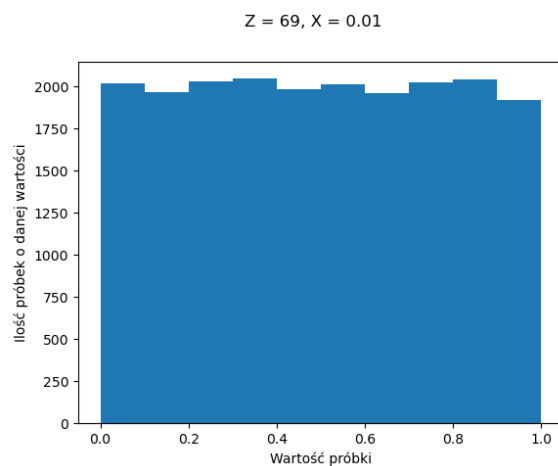
Rysunek 1: Ilość wygenerowanych próbek - 20

Rysunek 2: Ilość wygenerowanych próbek - 200

Rysunek 3: Ilość wygenerowanych próbek - 2000

Rysunek 4: Ilość wygenerowanych próbek - 20000

- Im więcej wygenerowaych próbek tym mocniej histogram upodabnia się do gęstości prawdopodobieństwa rozkładu jednostajnego.

2 Generator dany równaniem

2.1 Opis

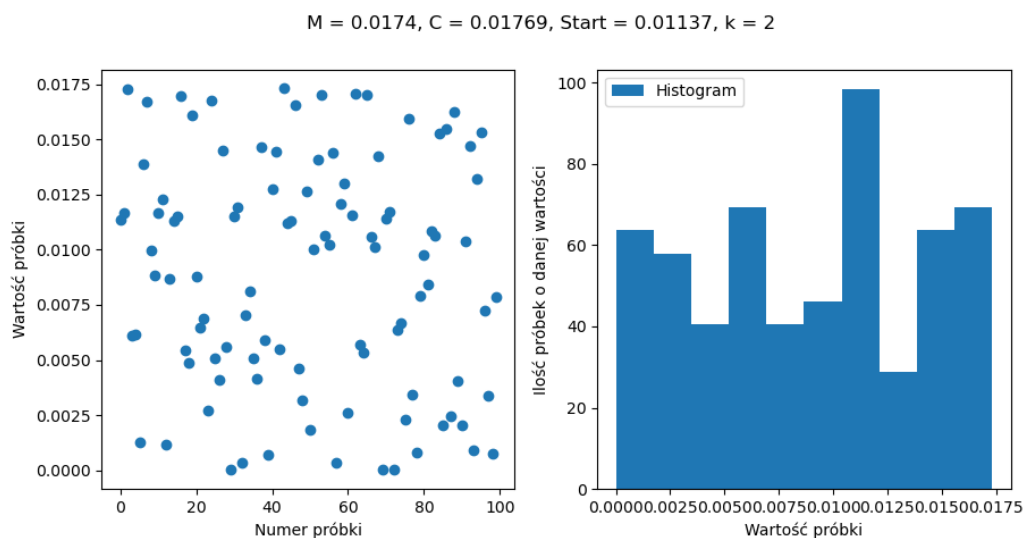
Zadanie polega na implementacji generatora liczb pseudolosowych oraz analizie wyników uzyskanych z jego udziałem. Generator oparty jest na równaniu:

$$X_{n+1} = (a_0X_n + a_1X_{n-1} + \dots + a_kX_{n-k} + C) \bmod m$$

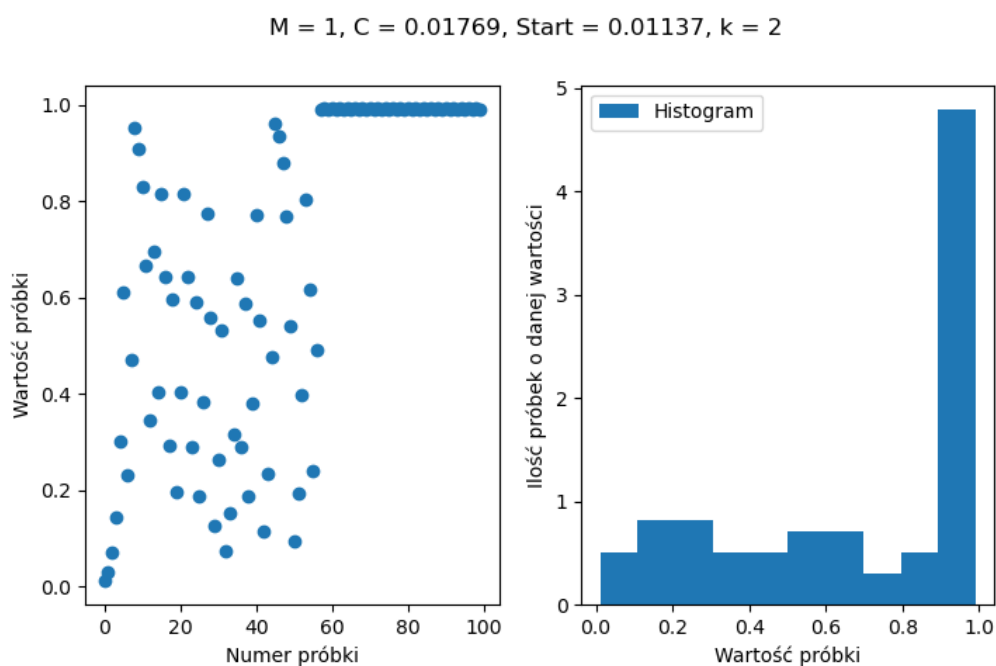
2.2 Zależność od współczynnika m

Współczynnik m odpowiada za zakres generowanych wartości.

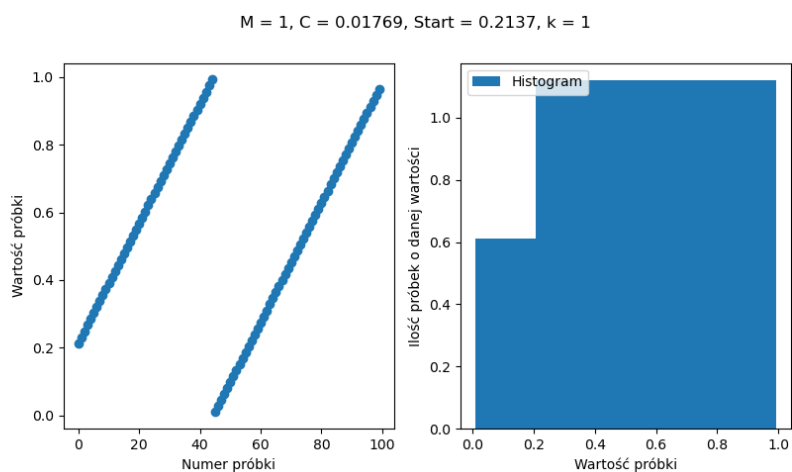
Rysunek 5: Zakres generowania liczb $[0, 0.0174]$

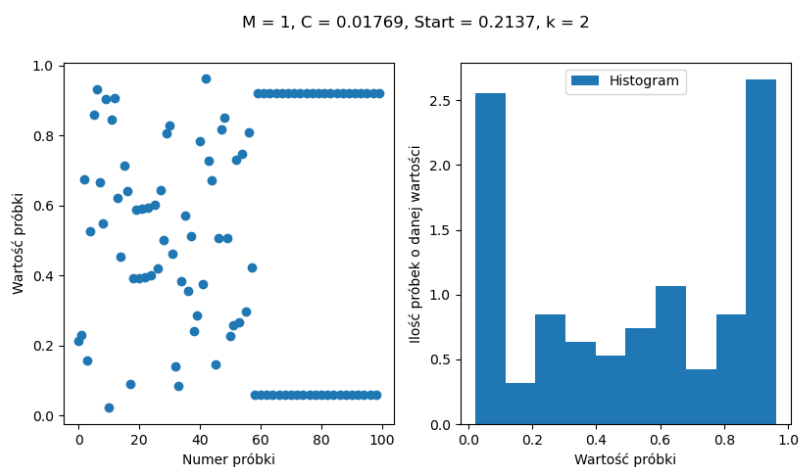
Rysunek 6: Zakres generowania liczb $[0, 1]$

2.3 Zależność od współczynnika k

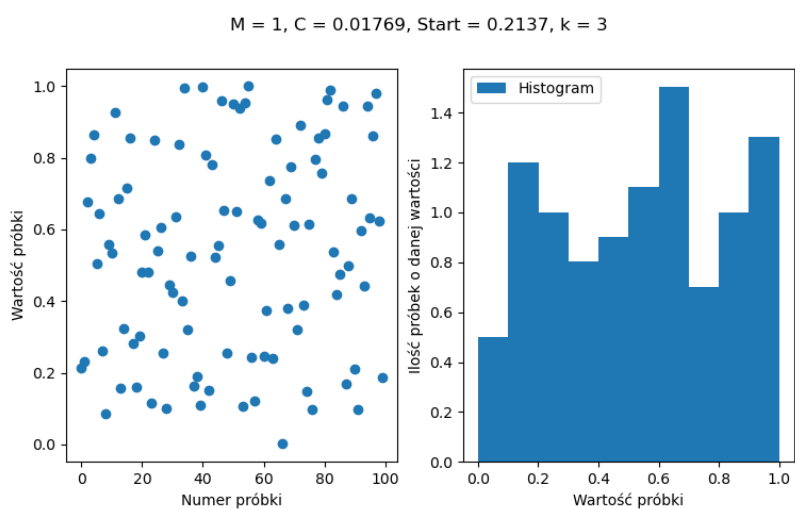
Współczynnik k odpowiada za ilość poprzednich próbek używanych podczas generowania nowych wartości.

Rysunek 7: Współczynnik $k=1$

Rysunek 8: Współczynnik $k=2$

Rysunek 9: Współczynnik $k=3$

- Współczynnik m odpowiada za zakres generowanych wartości. Wybór liczby całkowitej może spowodować zatrzymanie generatora.
- Ustawienie współczynnika k na wartość równą jeden uniemożliwia generowanie wartości losowych.
- Im większa wartość współczynnika k tym lepsze wyniki generatora.

3 Metoda odwracania dystrybucyj

3.1 Opis

Metoda odwracania dystrybucyj polega na odwróceniu funkcji dystrybucyj. Do uzyskania funkcji dystrybucyj posłużymy się całkowaniem funkcji opisującej gęstość prawdopodobieństwa analizowanego rozkładu.

3.2 Rozkład numer 1

Równanie funkcji rozkładu gęstość prawdopodobieństwa:

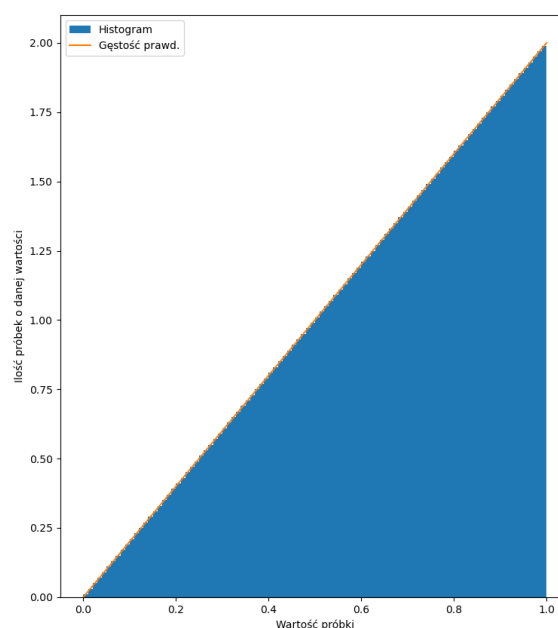
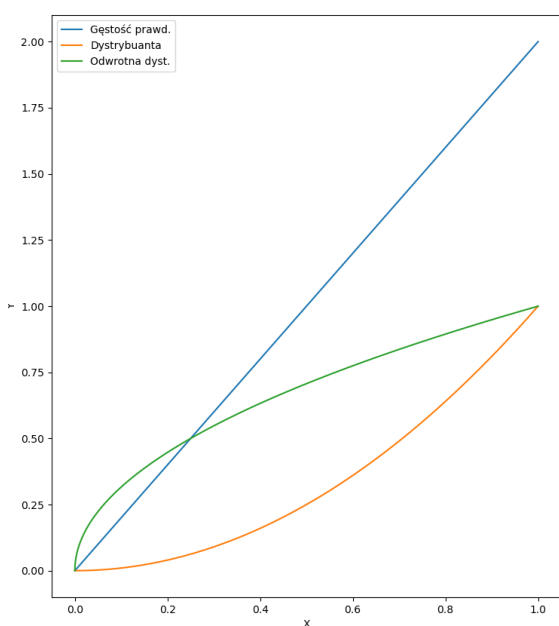
$$f(x) = \begin{cases} 2x & \text{dla } x \in [0, 1] \\ 0 & \text{dla } x \in (-\infty, 0) \cup (1, \infty) \end{cases} \quad (1)$$

Dystrybucja:

$$F(x) = \begin{cases} 0 & \text{dla } x \in (-\infty, 0) \\ x^2 & \text{dla } x \in [0, 1] \\ 1 & \text{dla } x \in (1, \infty) \end{cases} \quad (2)$$

Odwrotna dystrybucja:

$$F^{-1}(y) = \sqrt{y}. \quad (3)$$

3.3 Rozkład numer 2

Równanie funkcji rozkładu gęstość prawdopodobieństwa:

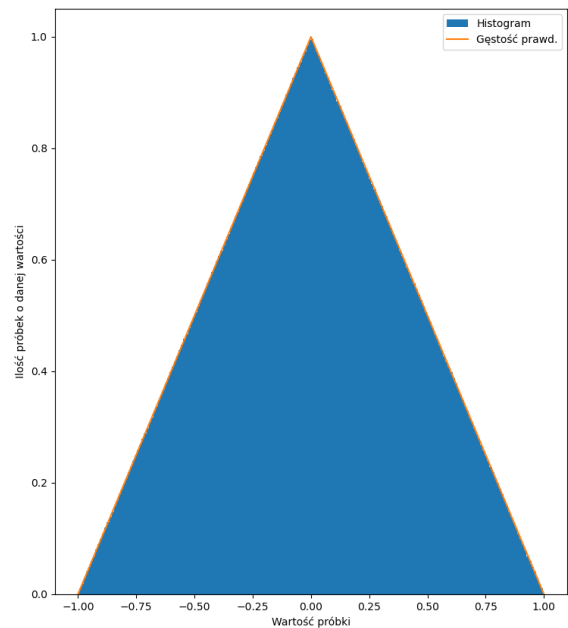
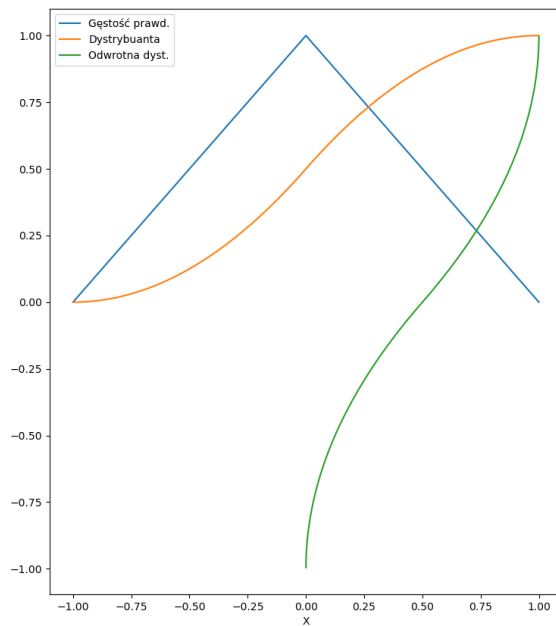
$$f(x) = \begin{cases} x+1 & \text{dla } x \in (-1, 0) \\ -x+1 & \text{dla } x \in [0, 1) \\ 0 & \text{dla } x \notin (-1, 1) \end{cases} \quad (4)$$

Dystrybuanta:

$$F(x) = \begin{cases} \frac{1}{2} - \frac{x^2}{2} + x & \text{dla } x \in [0, 1) \\ \frac{1}{2} + \frac{x^2}{2} + x & \text{dla } x \in (-1, 0) \\ 0 & \text{dla } x \in (-\infty, -1] \\ 1 & \text{dla } x \in [1, \infty) \end{cases} \quad (5)$$

Odwrotna dystrybuanta:

$$F^{-1}(y) = \begin{cases} \sqrt{2y} - 1 & \text{dla } x \in [0, \frac{1}{2}] \\ 1 - \sqrt{2 - 2y} & \text{dla } x \in (\frac{1}{2}, 1] \end{cases} \quad (6)$$

3.4 Rozkład wykładniczy

Równanie funkcji rozkładu gęstość prawdopodobieństwa:

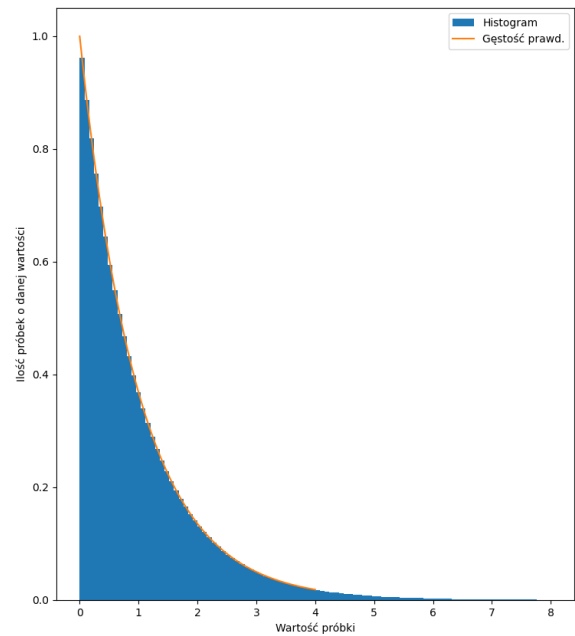
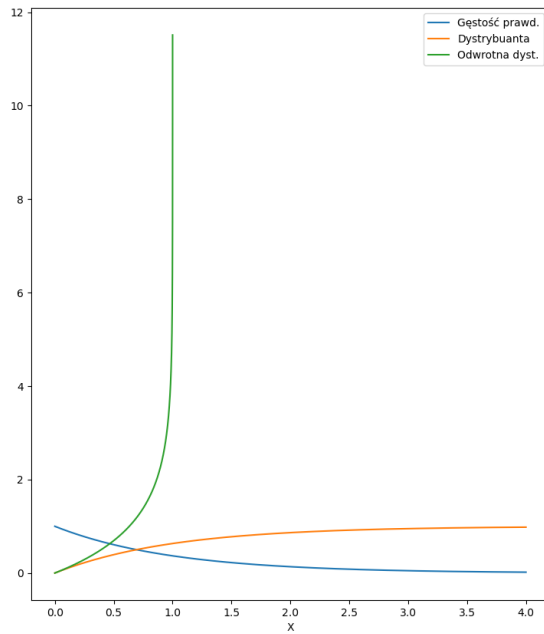
$$f(x) = e^{-x} \quad \text{dla } x \in [0, \infty) \quad (7)$$

Dystrybuanta:

$$F(x) = 1 - e^{-x} \quad \text{dla } x \in [0, \infty) \quad (8)$$

Odwrotna dystrybuanta:

$$F^{-1}(y) = -\ln(1 - y) \quad \text{dla } x \in [0, \infty) \quad (9)$$

3.5 Rozkład Laplace'a

Równanie funkcji rozkładu gęstość prawdopodobieństwa:

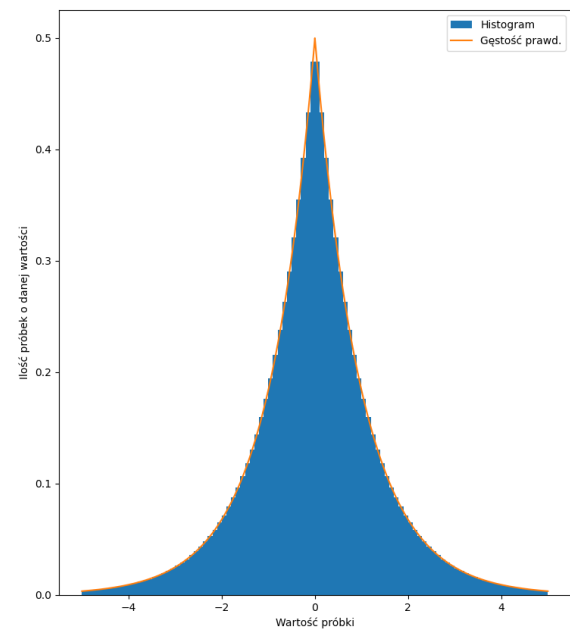
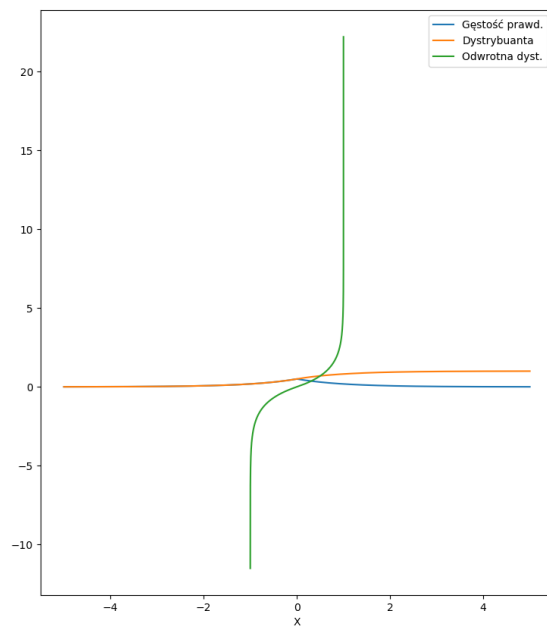
$$F(x) = \frac{1}{2}e^{-|x|} \quad (10)$$

Dystrybuanta:

$$F^{-1}(y) = \begin{cases} \frac{1}{2} + \frac{1}{2}(1 - e^{-x}) & \text{dla } x \in [0, \infty) \\ \frac{1}{2} - \frac{1}{2}(1 - e^{-x}) & \text{dla } x \in (-\infty, 0) \end{cases} \quad (11)$$

Odwrotna dystrybuanta:

$$F^{-1}(y) = \begin{cases} -\ln(1 - y) & \text{dla } x \in [0, \infty) \\ \ln(1 + y) & \text{dla } x \in (-\infty, 0) \end{cases} \quad (12)$$

4 Podsumowanie